

DIREKTĪVAS

KOMISIJAS DIREKTĪVA (ES) 2017/164

(2017. gada 31. janvāris),

ar ko, īstenojot Padomes Direktīvu 98/24/EK, izveido ceturto sarakstu ar darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošām robežvērtībām un groza Komisijas Direktīvu 91/322/EEK, 2000/39/EK un 2009/161/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1998. gada 7. aprīļa Direktīvu 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā ⁽¹⁾ ("Direktīva 98/24/EK"), un jo īpaši tās 3. panta 2. punktu,

tā kā:

- (1) Lai aizsargātu darba ņēmējus no apdraudējuma, ko rada bīstamu ķīmisko vielu iedarbība, Komisijai saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošās robežvērtības jāierosina kā Savienības mērķi, kas nosakāmi Savienības līmenī.
- (2) Direktīvas 98/24/EK 3. panta 2. punkts pilnvaro Komisiju noteikt vai pārskatīt darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošās robežvērtības, ņemot vērā mērīšanas metožu pieejamību un izmantojot pasākumus, ko pieņem saskaņā ar procedūru, kas noteikta Padomes Direktīvas 89/391/EEK ⁽²⁾ 17. pantā.
- (3) Komisijai šajā uzdevumā palīdz ar Komisijas Lēmumu 2014/113/ES ⁽³⁾ izveidotā Zinātniskā komiteja jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā (SCOEL).
- (4) Saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK "profesionālās pakļaušanas iedarbībai limita vērtība" [jeb darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošā robežvērtība] ir, ja vien nav noteikts citādi, ķīmiskās vielas vidējās koncentrācijas robežvērtība gaisā noteiktā laikā darba ņēmēja elpošanas zonā noteiktā bāzes laikposmā.
- (5) Darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošās robežvērtības ir uz veselību attiecināmas robežvērtības, ko SCOEL ieguvusi no jaunākajiem pieejamajiem zinātniskajiem datiem un kuras Komisija pieņem, ņemot vērā mērīšanas metožu pieejamību. Tās ir iedarbības sliekšņi, pie kādiem zemākām vērtībām parasti pēc ķīmiskās vielas īslaicīgas vai ikdienas iedarbības darba dzīves laikā nav sagaidāma kaitīga iedarbība. Tie ir Savienības mērķi, kas izstrādāti, lai palīdzētu darba devējiem noteikt un novērtēt riskus un īstenot profilakses un aizsardzības pasākumus saskaņā ar Direktīvu 98/24/EK.
- (6) Saskaņā ar SCOEL ieteikumiem, lai ņemtu vērā sekas, ko izraisa īslaicīga iedarbība, darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošās robežvērtības tiek noteiktas attiecībā uz astoņu stundu bāzes laikposmu kā vidējo vērtību laikā (ilgstošas iedarbības robežvērtības), bet dažām ķīmiskām vielām – uz īsāku bāzes laikposmu, kopumā uz 15 minūtēm kā vidējo vērtību laikā (īslaicīgas iedarbības robežvērtības).
- (7) Jebkurai ķīmiskai vielai, kurai minētā robežvērtība noteikta Savienības līmenī, dalībvalstīm jānosaka darbavietā pieļaujamās iedarbības valsts robežvērtība. To veicot, tām jāņem vērā Savienības robežvērtība, un valsts robežvērtība jānosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.

⁽¹⁾ OV L 131, 5.5.1998., 11. lpp.

⁽²⁾ Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2014. gada 3. marta Lēmums 2014/113/ES, ar ko izveido Zinātnisko komiteju jautājumos par ķīmisku vielu iedarbības robežlielumiem darbavietā un atceļ Lēmumu 95/320/EK (OV L 62, 4.3.2014., 18. lpp.).

- (8) Darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošās robežvērtības ir nozīmīga daļa no vispārējiem pasākumiem, ko veic, lai darba ņēmējus aizsargātu pret veselības riskiem, ko rada eksponēšana bīstamām ķīmiskām vielām.
- (9) Saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 3. pantu SCOEL novērtēja saistību starp to ķīmisko vielu ietekmi uz veselību, kuras atrodamas trīsdesmit vienā ierakstā šīs direktīvas pielikumā, un darbavietā pieļaujamās iedarbības līmeni un ieteica noteikt visu šo ķīmisko vielu darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošās robežvērtības, ja iedarbība notiek ieelpojot, attiecībā uz astoņu stundu bāzes laikposmu kā vidējo vērtību laikā. Tāpēc ir lietderīgi noteikt ilgstošas iedarbības robežvērtības visām šīs direktīvas pielikumā norādītajām vielām.
- (10) Turklāt dažām no attiecīgajām ķīmiskajām vielām SCOEL ieteica šādas robežvērtības noteikt īsākiem bāzes laikposmiem un/vai attiecībā uz riskiem iedarbībai uz ādu.
- (11) Četras no šīm ķīmiskajām vielām – slāpekļa monoksīds, kalcija dihidroksīds, litija hidrīds un etiķskābe – patlaban ir minētas Komisijas Direktīvas 91/322/EEK ⁽¹⁾ pielikumā.
- (12) Viena no tām – 1,4-dihlorbenzols – patlaban ir minēta Komisijas Direktīvas 2000/39/EK ⁽²⁾ pielikumā.
- (13) Savukārt bisfenols A patlaban ir minēts Komisijas Direktīvas 2009/161/ES ⁽³⁾ pielikumā.
- (14) Attiecībā uz minētajām ķīmiskajām vielām SCOEL ieteica noteikt jaunas darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošās robežvērtības. Tāpēc ir lietderīgi šīs direktīvas pielikumā iekļaut pārskatītās sešu minēto ķīmisko vielu robežvērtības un svītrot attiecīgos ierakstus no Direktīvas 91/322/EEK, 2000/39/EK un 2009/161/ES pielikumiem.
- (15) Vienai ķīmiskajai vielai, kura atrodama starp trīsdesmit vienu ierakstu šīs direktīvas pielikumā – akrilskābei – SCOEL ieteica īslaicīgas iedarbības robežvērtību noteikt vienas minūtes bāzes laikposmam. Tāpēc ir lietderīgi šai vielai šādu īslaicīgas iedarbības robežvērtību noteikt šīs direktīvas pielikumā.
- (16) Lai nodrošinātu labāko iespējamo aizsardzības līmeni, jāņem vērā, ka dažas vielas var iekļūt organismā caur ādu. Attiecībā uz ķīmiskajām vielām, kuras atrodamas trīsdesmit vienā ierakstā šīs direktīvas pielikumā, SCOEL norādīja, ka caur ādu iespējams uzņemt ievērojamu daudzumu glicerīna trinitrāta, tetrahloroglekļa, ciānūdeņraža, metilēnhlorīda, nitroetāna, 1,4-dihlorbenzola, metilformiāta, tetrahloretilēna, nātrija cianīda un kālija cianīda. Tāpēc līdz ar darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošajām robežvērtībām ir lietderīgi šīs direktīvas pielikumā norādīt, ka ievērojamu daudzumu minēto ķīmisko vielu iespējams uzņemt caur ādu.
- (17) Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēja komiteja ⁽⁴⁾, ar kuru apspriedās saskaņā ar Direktīvas 98/24/EK 3. panta 2. punktu, atzina, ka pastāv bažas, kā tehniski īstenot ierosinātās darbavietā pieļaujamās slāpekļa monoksīda un slāpekļa dioksīda radītās iedarbības orientējošās robežvērtības pazemes kalnrūpniecībā un tuneļu būvniecībā, kā arī oglekļa monoksīda robežvērtības pazemes kalnrūpniecībā. Turklāt komiteja atzina, ka patlaban ir problēmas ar tādu mērīšanas metožu pieejamību, kuras varētu tikt izmantotas, lai pierādītu atbilstību ierosinātajai slāpekļa dioksīda robežvērtībai pazemes kalnrūpniecībā un tuneļu būvniecībā. Tāpēc ir lietderīgi ļaut dalībvalstīm izmantot pārejas periodu, kādā pazemes kalnrūpniecībā un tuneļu būvniecībā jāievieš slāpekļa monoksīda, slāpekļa dioksīda un oglekļa monoksīda robežvērtības, kas noteiktas šīs direktīvas pielikumā, bet Komisijai pirms pārejas perioda beigām iepriekšminētos jautājumus pārskatīt. Šajā pārejas periodā dalībvalstis drīkst turpināt piemērot pašreizējās, nevis šīs direktīvas pielikumā noteiktās robežvērtības.

⁽¹⁾ Komisijas 1991. gada 29. maija Direktīva 91/322/EEK par orientējošu robežvērtību ieviešanu, īstenojot Padomes Direktīvu 80/1107/EEK par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmisku, fizikālu un bioloģisku vielu iedarbību darba vietā (OV L 177, 5.7.1991., 22. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2000. gada 8. jūnija Direktīva 2000/39/EK, ar ko izveido darba vietā pieļaujamo indikatīvo robežvērtību pirmo sarakstu, lai īstenotu Padomes Direktīvu 98/24/EK par darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību pret risku, kas saistīts ar ķīmikāliju izmantošanu darbā (OV L 142, 16.6.2000., 47. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas 2009. gada 17. decembra Direktīva 2009/161/ES, ar ko, īstenojot Padomes Direktīvu 98/24/EK, izveido darbavietā pieļaujamo indikatīvo iedarbības robežvērtību trešo sarakstu un groza Komisijas Direktīvu 2000/39/EK (OV L 338, 19.12.2009., 87. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes 2003. gada 22. jūlija Lēmums 2003/C 218/01 par Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevējas komitejas izveidošanu (OV C 218, 13.9.2003., 1. lpp.).

- (18) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ⁽¹⁾ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos.
- (19) Attiecībā uz šo direktīvu Komisija uzskata, ka šādu dokumentu iesniegšana, izmantojot tabulas, kurās ilustrēta atbilstība starp valsts pasākumiem un šo direktīvu, ir pamatota, ņemot vērā, ka attiecībā uz dažām vielām valsts tiesību aktos jau pastāv darbavietā pieļaujamās iedarbības valsts robežvērtības, un ņemot vērā šo robežvērtību noteikšanai izmantoto valsts līmenī pieņemto juridisko instrumentu tehnisko raksturu un dažādību.
- (20) Darba drošības un veselības aizsardzības padomdevēja komiteja sniedza atzinumu 2014. gada 27. novembrī un 2015. gada 21. maijā.
- (21) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi ar Direktīvas 89/391/EEK 17. pantu izveidotā Tehnikas attīstības komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Attiecībā uz pielikumā norādītajām ķīmiskajām vielām tiek izveidots ceturtais Savienības darbavietā pieļaujamās iedarbības orientējošo robežvērtību saraksts.

2. pants

Dalībvalstis pielikumā norādītajām ķīmiskajām vielām nosaka darbavietā pieļaujamās iedarbības valsts robežvērtības, ņemot vērā Savienības robežvērtības.

3. pants

Direktīvas 91/322/EEK pielikumā, ņemot vērā šīs direktīvas 6. panta 2. punkta a) apakšpunktu, no 2018. gada 21. augusta svītro atsauci uz etiķskābi, kalcija dihidroksīdu, litija hidrīdu un slāpekļa monoksīdu.

4. pants

Direktīvas 2000/39/EK pielikumā no 2018. gada 21. augusta svītro atsauci uz 1,4-dihlorbenzolu.

5. pants

Direktīvas 2009/161/ES pielikumā no 2018. gada 21. augusta svītro atsauci uz bisfenolu A.

6. pants

1. Pazemes kalnrūpniecībā un tuneļu būvniecībā attiecībā uz slāpekļa monoksīda, slāpekļa dioksīda un oglekļa monoksīda robežvērtībām dalībvalstis drīkst izmantot pārejas periodu, kas beidzas ne vēlāk kā 2023. gada 21. augustā.
2. Pārejas periodā, kas minēts 1. punktā, dalībvalstis drīkst turpināt izmantot nevis pielikumā noteiktās robežvērtības, bet šādas robežvērtības:
 - a) attiecībā uz slāpekļa monoksīdu: pašreizējās robežvērtības, kas noteiktas saskaņā ar Direktīvas 91/322/EEK pielikumu;
 - b) attiecībā uz slāpekļa dioksīdu un oglekļa monoksīdu: valsts noteiktās robežvērtības, kuras ir spēkā 2017. gada 1. februārī.

⁽¹⁾ OVC 369, 17.12.2011., 14. lpp.

7. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2018. gada 21. augustam.

Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus un savam paziņojumam pievieno vienu vai vairākus skaidrojošus dokumentus, izmantojot tabulas, kurās norādītas atbildes starp noteikumiem un šo direktīvu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

8. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

9. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2017. gada 31. janvārī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētājs*
Jean-Claude JUNCKER

PIELIKUMS

EK Nr. (1)	CAS Nr. (2)	ĶĪMISKĀS VIELAS NOSAUKUMS	ROBEŽVĒRTĪBAS				Piezīme (3)
			8 stundas (4)		Īslaicīga (5)		
			mg/m ³ (6)	ppm (7)	mg/m ³ (6)	ppm (7)	
—	—	Mangāns un tā neorganiskie savienojumi (mangāns)	0,2 (8) 0,05 (9)	—	—	—	—
200-240-8	55-63-0	Glicerīna trinitrāts	0,095	0,01	0,19	0,02	āda
200-262-8	56-23-5	Tetrahlorglēklis, tetrahlorometāns	6,4	1	32	5	āda
200-521-5	61-82-5	Amitrols	0,2	—	—	—	—
200-580-7	64-19-7	Etiķskābe	25	10	50	20	—
200-821-6	74-90-8	Ciānūdeņradis (piemēram, cianīds)	1	0,9	5	4,5	āda
200-838-9	75-09-2	Metilēnhlorīds, dihlormetāns	353	100	706	200	āda
200-864-0	75-35-4	Vinilidēnhlorīds, 1,1-dihloretilēns	8	2	20	5	—
201-083-8	78-10-4	Tetraetilortosilikāts	44	5	—	—	—
201-177-9	79-10-7	Akrilskābe, propēn-2 skābe	29	10	59 (10)	20 (10)	—
201-188-9	79-24-3	Nitroetāns	62	20	312	100	āda
201-245-8	80-05-7	Bisfenols A, 4,4'-izopropilidēndifenols	2 (8)	—	—	—	—
202-981-2	101-84-8	Difenilēteris	7	1	14	2	—
203-234-3	104-76-7	2-etilheksān-1-ols	5,4	1	—	—	—
203-400-5	106-46-7	1,4-dihlorbenzols, p-dihlorbenzols	12	2	60	10	āda
203-453-4	107-02-8	Akroleīns, akrilaldehīds, prop-2-enāls	0,05	0,02	0,12	0,05	—
203-481-7	107-31-3	Metilformiāts	125	50	250	100	āda

EK Nr. ⁽¹⁾	CAS Nr. ⁽²⁾	ĶĪMISKĀS VIELAS NOSAUKUMS	ROBEŽVĒRTĪBAS				Piezīme ⁽³⁾
			8 stundas ⁽⁴⁾		Īslaicīga ⁽⁵⁾		
			mg/m ³ ⁽⁶⁾	ppm ⁽⁷⁾	mg/m ³ ⁽⁶⁾	ppm ⁽⁷⁾	
203-788-6	110-65-6	But-2-īn-1,4-diols	0,5	—	—	—	—
204-825-9	127-18-4	Tetrahlortilēns	138	20	275	40	āda
205-500-4	141-78-6	Etilacetāts	734	200	1 468	400	—
205-599-4	143-33-9	Nātrija cianīds (piemēram, cianīds)	1	—	5	—	āda
205-792-3	151-50-8	Kālija cianīds (piemēram, cianīds)	1	—	5	—	āda
207-069-8	431-03-8	Diacetils, butāndions	0,07	0,02	0,36	0,1	—
211-128-3	630-08-0	Oglekļa monoksīds	23	20	117	100	—
215-137-3	1305-62-0	Kalcija dihidroksīds	1 ⁽⁹⁾	—	4 ⁽⁹⁾	—	—
215-138-9	1305-78-8	Kalcija oksīds	1 ⁽⁹⁾	—	4 ⁽⁹⁾	—	—
231-195-2	7446-09-5	Sēra dioksīds	1,3	0,5	2,7	1	—
231-484-3	7580-67-8	Litija hidrīds	—	—	0,02 ⁽⁸⁾	—	—
233-271-0	10102-43-9	Slāpekļa monoksīds	2,5	2	—	—	—
233-272-6	10102-44-0	Slāpekļa dioksīds	0,96	0,5	1,91	1	—
262-967-7	61788-32-7	Hidrogenterfenils	19	2	48	5	—

⁽¹⁾ EK Nr.: EK (Eiropas Kopienas) numurs ir skaitliskais identifikators vielām Eiropas Savienībā.

⁽²⁾ CAS Nr.: Informatīvā ķīmijas dienesta reģistra numurs.

⁽³⁾ Piezīme pie darbavietā pieļaujamās robežvērtības par iedarbību uz ādu norāda uz iespējamu ievērojamu uzņemšanu caur ādu.

⁽⁴⁾ Izmērīts vai aprēķināts kā vidējā vērtība laikā (TWA), izmantojot astoņu stundu bāzes laikposmu.

⁽⁵⁾ Īslaicīgas iedarbības robeža (STEL). Robežvērtība, par kuru stiprāka iedarbība nedrīkst notikt un kura attiecas uz 15 minūšu laikposmu, ja vien nav noteikts citādi.

⁽⁶⁾ mg/m³: miligrami kubikmetrā gaisa. Gāzveida vai tvaika stāvoklī esošu ķīmisko vielu robežvērtības izsaka 20 °C temperatūrā un 101,3 kPa.

⁽⁷⁾ ppm: tilpuma miljondaļas gaisā (ml/m³).

⁽⁸⁾ Ieelpojamā frakcija.

⁽⁹⁾ Frakcija, kas var nonākt elpceļos.

⁽¹⁰⁾ Īslaicīgas iedarbības robežvērtība attiecībā uz vienas minūtes bāzes laikposmu.